

Munich Personal RePEc Archive

Actual legal aspects of the reference and indexing of scientific publications in bulgaria

Dimitrova, Darina

University of economics – Varna

2018

Online at <https://mpra.ub.uni-muenchen.de/93883/>

MPRA Paper No. 93883, posted 23 May 2019 04:17 UTC

**АКТУАЛНИ ПРАВНИ АСПЕКТИ НА РЕФЕРИРАНЕТО И ИНДЕКСИРАНЕТО НА
НАУЧНИ ПУБЛИКАЦИИ В БЪЛГАРИЯ**

гл. ас. д-р Дарина Димитрова

Икономически университет – Варна, darina@ue-varna.bg

**ACTUAL LEGAL ASPECTS OF THE REFERENCE AND INDEXING OF SCIENTIFIC
PUBLICATIONS IN BULGARIA**

Darina Dimitrova, Chief assist. PhD

University of economics – Varna, Bulgaria, darina@ue-varna.bg

Резюме: Статията разглежда индексирването на научните публикации в контекста на изискванията на дигиталното общество. Процесът е изследван във взаимовръзката израстване на академичния състав и потребността от популяризиране на научните трудове, посредством публикуване в реферирани и индексирани издания. Акцент се поставя на юридическите публикации, които се разглеждат в сравнителен план с останалите научни разработки. На база на анализа се правят обобщения, изводи и препоръки с практическа насоченост.

Ключови думи: рефериране и индексиране; научни издания; академично израстване.

Abstract: The article examines the indexation of the scientific publications in the context of the requirements of the digital society. The process is examined in the interconnection development of the academic staff and necessity of popularization of the scientific works through publication in referenced and indexed editions. Accent is put on the juridical publications, which are examined in comparison to the other scientific publications. On base of the analysis the author makes conclusions, summaries and recommendations with practical direction.

Key words: indexation; scientific publications; academic development.

Увод

Научните публикации са резултат от научните изследвания, като в България преобладаващата част от тях се осъществява във висшите училища, а също и в редица

научни организации. Университетите не само подготвят специалисти с висше образование, но и развиват науката, културата и иновационната дейност (чл. 6, ал. 1 Закон за висшето образование - ЗВО). Към днешна дата в България има 51 висши училища и 13 научни организации, акредитирани от Националната агенция за оценяване и акредитация (1). Въпреки, че у нас сравнително късно започва създаването на университети, българското висше образование и наука имат своите дълбоки исторически традиции (Dimitrova, 2016) (Димитрова, Ролята на правната наука за развитието на Икономически университет - Варна, 2016).

Съвременното развитие на висшето образование е пряко обвързано с научните изследвания и това е отчетено от българския законодател в специалните нормативни актове – (2) и Закон за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) (3). Последните изменения и допълнения на ЗРАСРБ от 3 Април 2018г. касаят минималните национални изисквания към кандидатите за научни степени и академични длъжности, съотнесими към съответната научна област, като: 1) наукометрични показатели, отразяващи научните резултати и техния отзвук в научната литература; 2) брой публикации в реферирани и индексирани издания; 3) брой цитати в реферирани и индексирани издания от други автори и т.н.

Наред с това от Народното събрание е приета Стратегия за развитие на висшето образование (4), в която като цел е заложено стимулиране на научноизследователската дейност във висшите училища. Сред очакваните резултати от осъществяването на тази цел се открояват два важни акцента. От една страна, това е повишаване на количеството и качеството на всички видове научни изследвания. От друга страна - повишаване на броя научни публикации в научни списания, включени в световни система за реферирание, индексирание и оценяване.

Постигането на тези резултати е възможно само при синхронизиране на българското висше образование и научноизследователска дейност с европейските, като същевременно се отчитат тенденциите за развитие на науката в световен мащаб. Нарастващата конкуренция в глобален мащаб предопредели приемането на редица мерки на европейско ниво, целящи повишаване на конкурентоспособността на висшето образование и науката. Това се изрази в поставяне на общи цели за постигане на съвместимост и хармонизация на европейските системи за висше образование, за изграждане на европейско пространство за

висше образование, за европейско научноизследователско пространство и др. Тези тенденции в световното и европейско развитие на образованието и науката повлияха и на България, особено след приемането ѝ в ЕС през 2007 г. Същевременно в България са налице и специфични вътрешни проблеми, които се отразяват негативно на модернизацията на висшето образование и развитието на университетската наука в съответствие със световните критерии и европейски стандарти.

Развитието на науката и развитието на академичния състав са взаимнообвързани и тяхното развитие следва еволюционните процеси в обществото. В тази връзка неминуемо технологичното общество оказва влияние върху всички сфери на обществения живот, а това изисква изследването на тези процеси с методите на науката. Българското общество и по-конкретно законодателят поставя изисквания към академичния състав, свързани с качеството на научните публикации. В тази връзка авторът си поставя за **цел** да разгледа в настоящата статия реферирането и индексиранието на научните публикации в два основни аспекта – от една страна, в контекста на дигитализацията на научните издания и от друга страна, в контекста на академичното израстване с оглед на изискването за публикуване в издания, включени в международни системи за оценяване.

Посочената цел се осъществява чрез следните конкретни **задачи**: 1) да се изясни същността на реферирането и индексиранието на научни публикации; 2) да се анализира академичното израстване от гл.т. на установяването на минимални национални изисквания към публикационната дейност на кандидатите за заемане на академични длъжности. Специален акцент се поставя на юридическите публикации и възможността, в сравнение с други научни направления, за включването им в реферирани и индексирани издания.

Настоящата работа е продължение на научно-изследователските интереси на автора, самостоятелно и в съавторство по проблемите на висшите училища, висшето образование и наука (Димитрова, Исторически традиции и тенденции за развитие на академичната автономия, 2016) (Димитрова, Правомощия и актове на общото събрание на висшето училище в условията на академична автономия (Административноправни аспекти), 2017) (Димитрова, Правилникът за дейността на висшето училище като основен вътрешноустройствен акт (Административноправни аспекти), 2017) (Димитрова, Форми и граници на академичната автономия, 2017) (Димитрова, Административноправни аспекти на правната уредба на ректора като орган за управление на висшето училище, 2018)

(Andreeva, Yolova, & Dimitrova, 2017) (Andreeva, Dimitrova, & Dimitrova, 2018) (Андреева & Димитрова, Съдебен контрол върху административните актове по процедури за хабилитация, 2018). Статията е съобразена с действащото в България законодателство към юли 2018 г.

1. Същност на реферирането и индексиранието на научни публикации.

Не само съвременният живот е немислим без компютрите, интернет и другите цифрови технологии, това се отнася и за съвременната наука. Вече в почти всички сфери на обществена дейност е налице процес на дигитализация на документите, което означава процес на превръщане на хартиен документ в електронно изображение (от англ. digital – „цифров“, „електронен“). В редица области на обществения живот, документите се дигитализират, т.е. трансформират в електронен вид, с оглед удобство, публичност и достъпност на редица обществени и административни услуги. Тези процеси не подминават и научноизследователската дейност, но тук не става въпрос само за дигитализиране, а за рефериране и индексиранието на научните издания и на публикациите в тях.

Българският законодател дава легално определение на понятията „реферирани“ и „индексирани“ издания в § 1, т. 9 от допълнителните разпоредби на ЗРАСРБ. По смисъла на тази норма това са „издания, в които статиите се публикуват след анонимно рецензиране и които са част от международното изследователско пространство, като са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация“. В това законово определение се открояват три съществени белега на реферираните и индексирани издания: 1) статиите, публикувани в тях, са анонимно рецензирани; 2) тези издания са част от международното изследователско пространство и 3) са реферирани и индексирани, т.е. включени, в световноизвестни бази данни с научна информация.

Първият от тези белези – анонимното рецензиране, означава, че публикуването на постъпилите в редакцията на изданието ръкописи задължително става след предварителното им оценяване от анонимни и независими рецензенти. При това оценяване има два възможни варианта – първо, оценка от двама до шестима анонимни и независими рецензенти или второ, двустранно анонимно рецензиране. При втория вариант представеният ръкопис също се оценява от анонимни и независими рецензенти, но същевременно е заличена всякаква информация относно автора/ите на депозираната в редакцията статия, т.е. авторите също остават анонимни и неизвестни за рецензентите.

Наред с анонимното рецензиране, тези издания трябва да имат международна редакционна колегия и да не са регионално ориентирани, въпреки че отпечатването им обикновено става в конкретна държава (Тошев, Научна дейност и научна политика: грешки и неточности в българската университетска практика, 2015) (5).

Вторият белег на реферираните и индексирани издания е, че те са **част от международното изследователско пространство**. Това е специално създадена научна среда, определяна като световна (международна) система за рефериране, индексирание и оценяване. При тази система научните трудове след анонимно и независимо оценяване се появяват в пълен текст в първични литературни източници (най-често периодични научни списания), след което в съкратен вид (в резюме) се представят и класифицират във вторични литературни източници, където първичните литературни източници са включени след експертна оценка по определени научни и издателски критерии. Двустепенната структура на световната система за рефериране, индексирание и оценяване гарантира макроустойчивост на науката в нейната цялост. Затова тези държави, които имат по-голям брой представители, публикуващи в международната система за рефериране, индексирание и оценяване, определят насоките на световния научен процес. Останалите държави и представителите на техните научни среди имат второстепенно значение в науката (Тошев, Успешното научно списание – ръководство за редактори и издатели, 2012).

Публикуването на научните резултати в международната научна периодика цели: 1) създаване, разпространение и обмен на научни знания; 2) степенуване на научните изследвания според значимостта на получените резултати; 3) академично развитие и израстване на научните кадри. За да се гарантира изпълнението на тези цели, е създадена международната система за рефериране, индексирание и оценяване. Второто ниво на тази система (вторичните литературни източници) се приема като гаранция, че това, което е публикувано в първичните литературни източници, носи белезите на достоверност и може да се приеме като основа за следващи научни проучвания от други изследователи. (Б. В. Тошев, Научната публикация: какво и къде, *Bulgarian Journal of Science and Education Policy (BJSEP)*, Volume 7, Number 2, 2013, с. 245-263).

Третият белег на реферираните и индексирани издания е, че **са включени в световноизвестни бази данни с научна информация**, т.нар. вторични литературни източници. Трябва да се има предвид, че публикуването в международни научни списания,

все още не е заявка на автора за оригинален научен принос. Тази заявка се прави, едва когато публикацията се индексира и реферира, т.е. включи, в някой от вторичните литературни източници (напр. Scopus, Thomson Reuters, Web of Science, CEEOL, ERIH PLUS, RePEc и др.) (6). Основните изисквания научните списания да бъдат включени в световноизвестни бази данни с научна информация са: първо, да прилагат системата за анонимно рецензиране на постъпилите ръкописи; второ, списанието да има международна редакционна колегия, с рецензенти, които правят своите оценки на основата на предварително определени и обявени стандартизирани форми (напр. списанието е разработило типова форма за рецензия). Недопустимо е рецензиране и обсъждане на постъпилите ръкописи от редакционната колегия (Тошев, Успешната научна публикация – международните стандарти и грешките в българската практика, 2008).

Освен научни статии в периодични издания (научни списания) има и други научни публикации – монографии, сборници с доклади, редактирани колективни томове. Честа практика е сборници с доклади от научни конференции да се индексират в световни бази данни с научна информация. Смята се, че известна гаранция за достоверност и научна добросъвестност на публикуваното в сборника с доклади или монографията, може да има само, ако са издадени от специализирано научно издателство с утвърдени и авторитетни редактори (Тошев, Успешната научна публикация – международните стандарти и грешките в българската практика, 2008) (7).

За съжаление наукометричните изисквания към научните публикации не се познават в достатъчна степен в България и не са много изданията, които ги спазват и прилагат в пълна степен, особено в областта на социалните и хуманитарните науки. Този проблем до голяма степен се дължи на държавната политика в областта на висшите училища, висшето образование и наука. Едва в последните няколко години бяха приети нормативни актове, уреждащи наукометричните показатели, по които да бъдат оценявани не само отделните учени, но и висшите училища или научни организации, в които те работят и преподават. Тук могат да бъдат посочени: 1) Решение за приемане на актуализирана национална стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017 - 2030 г. (8); 2) Закон за насърчаване на научните изследвания (9); 3) Правилник за наблюдение и оценка на научноизследователската дейност, осъществявана от висшите училища и научните организации, както и на дейността на Фонд "Научни Изследвания" (10).

Понятията „рефериране“ и „индексиране“ на научни публикации навлязоха сравнително скоро в речника на българската академична общност. Въпреки, че има известни публикации за тяхната същност и те се използват все по-широко, смисълът и значението им е неясен за мнозина вкл. и в научните среди. Дори в нормативните актове понятията рефериране и индексиране не винаги се употребяват с необходимата точност. В цитираните по-горе нормативни актове на практика българският законодател използва тези две понятия като синоними, което не е прецизно. Макар и между тях да има известно припокриване, това са различни процеси на публикуване и оценяване на научни трудове (11).

Индексирането представлява включване на публикациите в световноизвестни бази с научна информация чрез набор от определени елементи: заглавие на публикацията; ключови думи; информация за автора, изданието, издателя, научната област, в която е публикувано научното изследване; синхронизиране на публикацията с речник по съответни научни области за по-лесно откриване. Докато при **реферирането** световноизвестна база данни с научна информация (вторичен литературен източник) с кратък текст (резюме) съобщава за научна публикация от първичен литературен източник (най-често периодично научно списание), че е приет за представяне в този вторичен литературен източник. В някои бази данни с научна информация освен резюме се включва и публикацията в пълен текст на pdf-файл.

Въпреки някои неточности при употребата на посочените понятия, последните законодателни промени в България могат да бъдат оценени положително от гл.т. на факта, че ще доведат до стимулиране на публикуването в научни списания, включени в световната система за рефериране, индексиране и оценяване.

2. Анализ на академичното израстване от гледна точка на установяването на минимални национални изисквания към публикационната дейност на кандидатите за заемане на академични длъжности.

В академичните среди вече се коментират последните изменения и допълнения на ЗРАСРБ. Една голяма част от тях касае установяването на минимални национални изисквания към научната и преподавателската дейност на кандидатите за заемане на академични длъжности (чл. 2б, чл. 4 ЗРАСРБ).

Заемането на академична длъжност е резултат от сложен фактически състав, състоящ се от поредица юридически действия, които в съвкупност образуват основанието за възникване на трудово правоотношение със съответното лице – конкурс, избор и сключване на трудов договор. Това е сложен и комплексен процес, който съчетава в себе си трудовоправна и административноправна материя и в този смисъл административната процедура е в рамките на сложния фактически състав.

Като специфично административно производство процедурата за заемане на академичните длъжности „главен асистент“, „доцент“ и „професор“ е регулирана от специалните закони (ЗВО, ЗРАСРБ). В този смисъл е част от общото понятие за административно производство, като институт на административното право и процес (Дерменджиев, Костов, & Хрусанов, 2010) (Костов & Хрусанов, 2011) (Андреева & Йолова, Основи на публичното право, 2016). Тази процедура като административно производство представлява съвкупност от материални и процесуални норми. Материалноправните норми уреждат изискванията и предпоставките за заемане на академичните длъжности. Целта на тези норми е да определят условията, на които трябва да отговарят научно-преподавателските кадри, т.е. да установят стандарти, гарантиращи наличието на определени качества у кандидатите за заемане на академични длъжности по отношение на придобитата образователно-научна степен, преподавателски стаж и научни публикации. От своя страна, целта на процесуалноправните норми е да уредят процедурата по оценка на допуснатите кандидати за съответната академична длъжност, но те не са предмет на настоящото изложение.

До скоро в България липсваха единни държавни изисквания за заемането на академичните длъжности „главен асистент“, „доцент“ и „професор“. Този факт беше отчетен от българския законодател като значим проблем и с последните изменения и допълнения на ЗРАСРБ (ДВ бр. 30 от 3 Април 2018 г.) бяха въведени минимални национални изисквания към кандидатите за заемане на академични длъжности. Тези изисквания представляват съвкупност от **наукометрични показатели**, които отразяват научните резултати и техния отзвук в научната литература. Сред наукометричните показатели се открояват изискванията за **публикации в реферирани и индексирани издания и цитати в реферирани и индексирани издания** от други автори на публикациите на кандидата (чл. 2б, ал. 2 ЗРАСРБ). Конкретният минимално необходим

брой публикации и цитирания в реферирани и индексирани издания е определен по научни области и професионални направления в Правилника за прилагане на ЗРАСРБ (12). Като на висшите училища и научни организации се дава възможност във вътрешните си правилници да определят и допълнителни изисквания към кандидатите за заемане на академични длъжности (чл. 2б, ал. 5 ЗРАСРБ).

От една страна, приемането и прилагането на единни държавни изисквания за заемане на академичните длъжности, съобразени със спецификата на различните научни области и професионални направления, може да бъде определено като положителна стъпка към усъвършенстване на законодателството в тази област. От друга страна, за съжаление новите изменения и допълнения на ЗРАСРБ са твърде спорни и създадоха напрежение в академичната общност (Андреева & Игнатова, Необходимост от усъвършенстване на нормативната уредба свързана с академичния състав в Република България, 2018).

Въвеждането на изисквания за публикуване в реферирани и индексирани издания, като една от основните материалноправни предпоставки в процедурите за академично израстване, не може да се приеме еднозначно и безкритично. Първо, това създава по-благоприятно положение за природните, техническите и медицинските науки, за сметка на педагогическите, социалните и хуманитарните науки, блокирайки тяхното развитие. Второ, поставят се в неравноправно положение отделните висши училища и научни организации. За голям брой научни области достъпът до реферирани и индексирани издания е силно ограничен поради тяхната специфика и липса на издания, в тези професионални направления. Наред с това световните бази данни за реферирани и индексирани издания са с платен достъп. Не всички висши училища (научни организации) имат необходимия финансов ресурс да включат своите научни издания в тези международни системи. От своя страна преподавателите във висшите училища са възпрепятствани да публикуват в чужди реферирани и индексирани издания научните си трудове, защото за това също има високи такси за правоучастие. Така това законодателно решение води до дискриминация на основата на признака имуществено състояние.

Във всички научни области публикуването в списания, включени в световната система за рефериране, индексиране и оценяване, е важно. Тези публикации правят учените и техните изследвания разпознаваеми, което води едновременно до проверяемост

на постиженията и до повишаване на престижа на университетите с по-голям брой публикации и цитирания.

Стратегията за развитие на висшето образование в Република България за периода 2014 - 2020 г. отчита, че броят на българските публикации в научни списания, включени в световната система за реферирание, индексирание и оценяване в областта на природните науки, математиката и медицината е на сравнително добро ниво, но техният брой в областта на социалните и хуманитарните науки е извънредно нисък. Причините за това са комплексни – от една страна, в България няма традиции в това отношение, от друга страна, до скоро липсваше достъп до реферирани и индексирани издания, на трето място, изследванията в много научни области са предимно с национално значение.

Т. напр. в професионално направление право, което е от областта на социалните науки, публикуването в международни издания, включени в системи за реферирание и индексирание, е на практика почти невъзможно. Правната наука се развива на основата на вътрешното (националното) законодателство на съответната държава. Проблемите, изследвани в българската юридическата литература, касаят основно българското общество и съответно не могат да се впишат тематично в научните области на чужди периодични издания. За да могат да публикуват в международни реферирани и индексирани списания, българските учени-юристи трябва да пишат или в областта на международното право, или в областта на правото на Европейския съюз, или да участват в интердисциплинарни изследвания с други учени, най-често икономисти. Това несъмнено ощетява правната наука, защото ограничава възможностите ѝ за развитие извън границите на държавата и стеснява кръга на правните отрасли, в които учените-юристи могат да творят и публикуват. Същевременно изискванията за публикуване в реферирани и индексирани издания са обективна пречка за академично израстване не само за юристите, но и за другите учени от областта на социалните и хуманитарните науки.

Заключение

Като цяло, анализът на публикационната активност на българските учени показва, че през последните години тя остава на едно и също равнище, което е в контраст със световните тенденции за ускорено повишаване на научните публикации (13). От една страна, причините за това са, че не във всички научни области е възможно да се създадат условия за интернационализация на българската наука. От друга страна, стимулирането на

публикуване в международни реферирани и индексирани научни списания, не може да стане само чрез механично определяне и въвеждане в законодателството на наукометрични показатели, към които да се стремят българските учени. Включването на българските учени и техните публикации в международното изследователско пространство е процес, който тепърва ще се развива, особено в областта на социалните и хуманитарните науки. Този процес изисква сериозен анализ и адекватни мерки от законодателната и изпълнителната власт, чрез приемане на нормативни актове, регулиращи обществените отношения, свързани с академичното израстване, с оглед българската наука да заеме достойно място в международното изследователско пространство.

В България се полагат усилия за модернизация на системата за управление на висшето образование в съответствие с европейските образци и препоръки на Европейската комисия. Това се изрази, най-вече в промени в законодателството в областта на висшето образование и науката. Това обаче, не трябва да става чрез административен натиск от страна на изпълнителната власт върху висшите училища. Необходими са добре обмислени мерки и реципиране на добри европейски и международни практики за насърчаване на публикационната дейност в световни реферирани и индексирани издания, което ще доведе и до развитие на науката в България.

Бележки

1. <https://neaa.government.bg/>
2. Обн. ДВ бр. 112 от 27 Декември 1995 г., посл. изм. и доп. ДВ бр. 30 от 3 Април 2018 г.
3. Обн. ДВ бр. 38 от 21 Май 2010 г., посл. изм. и доп. ДВ бр. 30 от 3 Април 2018 г.
4. Стратегия за развитие на висшето образование в Република България за периода 2014 - 2020 г. - обн. ДВ бр. 18 от 10 Март 2015 г.
5. Т. напр. списание "Известия" е академично научно списание на Икономически университет – Варна, което прилага принципа на двустранно анонимно рецензиране (double-blind) на получените разработки, наред с това има и международна редакционна колегия: <http://journal.ue-varna.bg/bg/home>
6. За пример сп. „Известия“ на Икономически университет - Варна се реферира и индексира в RePEc (Research Papers in Economics), CEEOL (Central and East European

Online Library), ERIH PLUS (European Reference Index for the Humanities and Social Sciences), Scientific Indexing Services, Google Scholar and Academic Resource Index.

7. Т. напр. при Икономически университет - Варна е учредено издателство "Наука и икономика", в което се издават: 1) периодични издания - Годишник на Икономически университет – Варна и списание "Известия"; 2) монографии, които се публикуват в библиотека "Цани Калянджиев" с редакционна колегия, в чиито състав са включени утвърдени учени – хабилитирани преподаватели; 3) сборници с доклади от научни кръгли маси и конференции с научен съвет от утвърдени представители в съответното научно направление.

8. Издадено от Народното събрание, обн. ДВ бр. 47 от 13 Юни 2017 г.

9. Обн. ДВ бр. 92 от 17 октомври 2003 г., посл. изм. ДВ бр. 58 от 18 юли 2017 г.

10. Издаден от министъра на образованието и науката, обн. ДВ бр. 54 от 29 юни 2018 г.

11. Авторът е доктор по право и преподавател в катедра „Правни науки“ към Икономически университет - Варна с над 20-годишен преподавателски стаж. В последните няколко години се занимава с индексирането на сборниците с доклади, издадени в резултат на научни форуми, проведени от катедрата.

12. Обн. ДВ бр. 75 от 24 Септември 2010 г., посл. изм. и доп. ДВ бр. 56 от 6 Юли 2018 г.

13. Решение за приемане на актуализирана национална стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017 - 2030 г., издадено от Народното събрание, обн. ДВ бр. 47 от 13 Юни 2017 г.

Bibliography

Andreeva, A., Dimitrova, D., & Dimitrova, D. (2018). Specifics in the Legal Regime of the Public Procurements Conducted by the Higher Schools in Bulgaria. *Izvestiya (1)*, pp. 59 - 73.

Andreeva, A., Yolova, G., & Dimitrova, D. (2017). Legal Regime of the Rector as a Governance Body of the Higher Education Institution. *Izvestia (4)*, стр. 414-428.

Dimitrova, D. (2016). Legal Regime of the Bulgarian High Schools from the Liberation until Present Days. *Izvestiya (2)*, 217-229.

- Андреева, А., & Димитрова, Д. (2018). Съдебен контрол върху административните актове по процедури за хабилитация. *Административно право – съвременни тенденции в правораздаването и доктрината* (стр. 80-98). Варна: Наука и икономика, Икономически университет-Варна.
- Андреева, А., & Игнатова, И. (2018). Необходимост от усъвършенстване на нормативната уредба свързана с академичния състав в Република България. *Научни трудове на Съюза на учените - Пловдив. Серия Б. Естествени и хуманитарни науки (том 18)*, стр. 316 - 319.
- Андреева, А., & Йолова, Г. (2016). *Основи на публичното право*. Варна: Наука и икономика.
- Дерменджиев, И., Костов, Д., & Хрусанов, Д. (2010). *Административно право на Република България. Обща част*. София: Сиби.
- Димитрова, Д. (2016). Исторически традиции и тенденции за развитие на академичната автономия. *Известия на Съюза на учените - Варна. Серия Хуманитарни науки (1)*, 63-69.
- Димитрова, Д. (2016). Ролята на правната наука за развитието на Икономически университет - Варна. *Правната наука и бизнесът - заедно за устойчиво развитие на икономиката* (стр. 189-198). Варна: Наука и икономика, ИУ-Варна.
- Димитрова, Д. (2017). Правилникът за дейността на висшето училище като основен вътрешноустройствен акт (Административноправни аспекти). *Известия на Съюза на учените - Варна. Серия Хуманитарни науки (1)*, стр. 31 - 36.
- Димитрова, Д. (2017). Правомощия и актове на общото събрание на висшето училище в условията на академична автономия (Административноправни аспекти). *Известия на Съюза на учените - Варна. Серия Хуманитарни науки (1)*, стр. 25 - 30.
- Димитрова, Д. (2017). Форми и граници на академичната автономия. *VIII международна научна конференция: Икономиката в променящия се свят - национални, регионални и глобални измерения (ИПС-2017). 1*, стр. 407-417. Варна: Наука и икономика.
- Димитрова, Д. (2018). Административноправни аспекти на правната уредба на ректора като орган за управление на висшето училище. *Научни трудове на Съюза на учените в България - Пловдив. Серия Б. Естествени и хуманитарни науки (том 18)*, стр. 310-315.

- Костов, Д., & Хрусанов, Д. (2011). *Административен процес на Република България*.
София: Сиби.
- Тошев, Б. В. (2008). Успешната научна публикация – международните стандарти и грешките в българската практика. *Bulgarian Journal of Science and Education Policy (BJSEP)*, Volume 2, Number 2, стр. 131-148.
- Тошев, Б. В. (2012). Успешното научно списание – ръководство за редактори и издатели. *Bulgarian Journal of Science and Education Policy (BJSEP)*, Volume 6, Number 2, стр. 443-466.
- Тошев, Б. В. (2015). Научна дейност и научна политика: грешки и неточности в българската университетска практика. *Bulgarian Journal of Science and Education Policy (BJSEP)*, Volume 9, Number 1, стр. 93-116.